

dr hab. Małgorzata Czuryk, prof. UWM

Wydział Prawa i Administracji UWM w Olsztynie

Katedra Prawa Pracy i Prawa Socjalnego

Recenzja

w przewodzie habilitacyjnym

Pana dr. Pawła Romaniuka

1. Podstawa prawna sporządzenia niniejszej recenzji

Postanowieniem Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów z dnia 8 października 2019 r. zostałam powołana do pełnienia funkcji recenzenta w przewodzie habilitacyjnym Pana dr. Pawła Romaniuka, w dyscyplinie prawo. Na tej podstawie oraz na podstawie art. 18a ust. 7 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki w zw. z art. 179 ust. 2 ustawy z 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, przedstawiam recenzję osiągnięć naukowych i aktywności naukowej Pana dr. Pawła Romaniuka.

2. Prawne wymogi uzyskania stopnia naukowego doktora habilitowanego

Zgodnie z treścią art. 16 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki do postępowania habilitacyjnego może zostać dopuszczona osoba, która posiada stopień doktora oraz osiągnięcia naukowe lub artystyczne, uzyskane po otrzymaniu stopnia doktora, stanowiące znaczny wkład autora w rozwój

określonej dyscypliny naukowej lub artystycznej oraz wykazuje się istotną aktywnością naukową lub artystyczną. Osiągnięcie to może stanowić: 1) dzieło opublikowane w całości lub w zasadniczej części albo cykl publikacji powiązanych tematycznie; 2) zrealizowane oryginalne osiągnięcie projektowe, konstrukcyjne, technologiczne lub artystyczne; 3) część pracy zbiorowej, jeżeli opracowanie wydzielonego zagadnienia jest indywidualnym wkładem osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego.

W myśl art. 18 a ustawy z 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki, postępowanie habilitacyjne wszczyna się na wniosek osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego, skierowany wraz z autoreferatem do Centralnej Komisji, która następnie powołuje Komisję Habilitacyjną w celu przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego. Natomiast dokumentacja dołączana do wniosku o wszczęcie tego postępowania przygotowywana jest przez Habilitanta zgodnie z treścią rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 19 stycznia 2018 r. w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodzie doktorskim, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora.

3. Ocena osiągnięcia naukowego

Pan dr Paweł Romaniuk stopień doktora nauk humanistycznych w dyscyplinie nauki o zarządzaniu uzyskał 18 lutego 2009 r., nadany uchwałą Rady Wydziału Zarządzania i Komunikacji Społecznej UJ na podstawie rozprawy doktorskiej „Wpływ organizacji pozarządowych na zarządzanie w jednostkach samorządu terytorialnego województwa Warmińsko – Mazurskiego”. Promotorem w przewodzie doktorskim był dr hab. Aleksander Noworól, prof. UJ, a rezydentami była prof. dr hab. Grażyna Pawelska-Skrzypek oraz dr hab.

Barbara Iwankiewicz-Rak, prof. AE. Pan dr Paweł Romaniuk ukończył również na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim studia na kierunku Administracja I i II stopnia.

Jako osiągnięcie naukowe stanowiące znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny naukowej Habilitant wskazał monografię „Administracyjnoprawne uwarunkowania zarządzania humanistycznego w jednostkach samorządu terytorialnego”, Wydawnictwo UWM, Olsztyn 2018, ss. 370. Recenzentami wydawniczymi tej pozycji byli dr hab. Jan Izdebski i dr hab. Marcin Janik.

Ocenę wskazanej monografii i jej wpływu na rozwój nauki w dyscyplinie prawo należy rozpocząć od wybranego tematu badawczego, który w tym przypadku należy uznać za trafny. Habilitant podjął się zbadania administracyjnoprawnych uwarunkowań zarządzania humanistycznego w jednostkach samorządu terytorialnego. Brak jest niewątpliwie zwartych, wyczerpujących opracowań w tym zakresie. Ponadto, zwraca uwagę aktualność podjętego problemu badawczego, dotycząca nowych koncepcjach zarządzania humanistycznego w jednostkach samorządu terytorialnego. Administracyjnoprawne podstawy zarządzania humanistycznego są coraz bardziej widoczne w funkcjonowaniu jednostek samorządu terytorialnego. Analizowane zagadnienia mają przede wszystkim charakter teoretyczny choć zawierają również rozważania istotne dla wymiaru praktycznego. Na szczególną uwagę zasługuje interdyscyplinarność podjętych rozważań, która przejawia się w podjęciu badań w aspekcie prawa administracyjnego i zarządzania publicznego w administracji publicznej. Habilitant podejmuje również wątki z zakresu prawa pracy odnosząc się do kwestii związanych z zatrudnianiem i wykonywaniem pracy przez pracowników administracji samorządowej. Należy to ocenić szczególnie pozytywnie, gdyż prace naukowe o charakterze interdyscyplinarnym zawsze cechuje wyższy poziom trudności.

Jako podstawowy cel badawczy Habilitant wskazał dogmatyczno prawną ocenę jednostek samorządu terytorialnego w kontekście skutecznego zarządzania kapitałem osobowym i stworzenie modelu wzajemnych relacji, wniosków i rekomendacji w obszarze zarządzania humanistycznego w administracji samorządowej. Wyjaśnił przy tym we wstępie, iż głównym celem teoretycznym pracy była identyfikacja najistotniejszych dylematów, których rozstrzygnięcie jest zasadnicze dla aktywniejszego zastosowania nauki zarządzania humanistycznego w doktrynie prawa administracyjnego, opierając się na założeniu, iż pracownicy jednostek samorządu terytorialnego są jej najistotniejszym kapitałem. Natomiast jako cel praktyczny, Habilitant, wskazał sformułowanie postulatów kierowanych przede wszystkim do władz samorządowych, które zaakceptują adaptacyjność i rozwój przy wykorzystaniu właściwych instrumentów i metod zarządzania zasobami ludzkimi (wstęp s. 10, 11). We wstępie pracy zostały też prawidłowo określone i dość szczegółowo rozpisane tezy badawcze (wstęp, s. 10, 11). W mojej ocenie, w recenzowanej monografii, cel i tezy badawcze zostały przedstawione wystarczająco jasno i precyzyjnie.

Habilitant zastosował głównie metodę opisową, weryfikacji, dogmatyczno prawną, prawno porównawczą i hermeneutyczną. We wstępie dość dokładnie wyjaśnił jaki był cel wykorzystania poszczególnych metod.

Monografia została podzielona na pięć rozdziałów podzielonych na podrozdziały. Pracę kończą uwagi i konstatacje, w których Habilitant zawarł swoje wnioski końcowe, którymi wykazał, iż cele postawione we wstępie rozprawy naukowej zostały osiągnięte. W pracy zamieszczona jest bibliografia, na którą składa się literatura oraz akty prawne i orzeczenia. Książkę kończy spis rysunków i tabel. Strukturę pracy należy ocenić zasadniczo pozytywnie. Odpowiada ona przyjętej klasycznej systematyce rozpraw naukowych, podział

na poszczególne jednostki redakcyjne jest zasadniczo trafny, a przyjęta struktura w sumie tworzy spójną, logiczną całość. W rozdziale pierwszym *Zarządzanie w sektorze publicznym – uwarunkowania faktyczne i prawne* Habilitant analizuje zarządzanie publiczne w administracji publicznej. Wskazuje tu na cele i modele zarządzania publicznego. Przedstawia koncepcje nowego zarządzania w sektorze publicznym oraz wskazuje na zastosowanie nowoczesnej metody zarządzania w jednostkach samorządu terytorialnego. W rozdziale drugim *Prawne aspekty funkcjonowania administracji publicznej z wyszczególnieniem jednostek samorządu terytorialnego* Autor przedstawia istotę i zakres funkcjonowania administracji publicznej. Wskazuje założenia rozwoju jednostek samorządu terytorialnego i pracowników samorządowych, a także analizuje zarządzanie w administracji publicznej i jednostkach samorządu terytorialnego. W rozdziale trzecim *Pojęcie i konstrukcja zarządzania humanistycznego w administracji publicznej* Habilitant koncentruje się na istocie zarządzania humanistycznego. Prezentuje refleksje dotyczące tej formy zarządzania. Wskazuje na humanizację procesów pracy w jednostkach samorządu terytorialnego oraz przedstawia organizacyjno prawną koncepcję nurtu humanistycznego w administracji samorządowej. Rozdział czwarty *Kształtowanie zarządzania humanistycznego w aspekcie zarządzania zasobami ludzkimi w jednostkach samorządu terytorialnego* analizuje zarządzanie zasobami ludzkimi. Przedstawiono w nim strategiczne zarządzanie zasobami ludzkimi w administracji samorządowej ukazując przy tym standardy tego zarządzania oraz administracyjnoprawne uwarunkowania współpracy i zarządzania kadrami w administracji samorządowej. Autor dokonał przy tym analizy zagadnień związanych z pracowniczą motywacją sukcesu oraz przedstawił determinanty sprawności administracji samorządowej co do efektywności zarządzania zasobami ludzkimi. Ostatni rozdział, rozdział piąty

Polityka administracyjna w świetle zarządzania zasobami ludzkimi w administracji samorządowej podejmuje zagadnienia związane z modelami zarządzania publicznego w samorządzie i kierunkami zmian w zakresie rozwoju pracowników administracji samorządowej.

Przedstawiona do oceny praca naukowa ma charakter twórczy i stanowi nowe, interesujące ujęcie zagadnień dotyczących zarządzania humanistycznego w samorządzie terytorialnym. Autor nie tylko zaprezentował różne modele tego zarządzania i dokonał ich analizy ale przede wszystkim zaproponował własne rozwiązania w tym zakresie. Na uwagę zasługuje analityczne podejście Autora do problemu zarządzania kadrami jako zasadniczego wręcz zasobu samorządu terytorialnego. Autor w sposób wartościowy z punktu widzenia rozwoju stosowania przepisów prawa administracyjnego przeprowadził analizę zagadnień związanych z zarządzaniem humanistycznym w samorządzie terytorialnym. Przedstawiona do oceny monografia jest wartościową publikacją w dyscyplinie nauk prawnych, gdyż przedstawia ona solidną, spójną i w miarę kompleksową analizę przepisów prawnych odnoszących się do administracyjnoprawnych uwarunkowań zarządzania. Należy zgodzić się z Habilitantem, iż obok nowoczesnych metod zarządzania publicznego coraz większe znaczenie dla funkcjonowania administracji publicznej ma zarządzanie humanistyczne (s.330). Habilitant trafnie w wyniku przeprowadzonych badań i w konsekwencji analizy m.in. ustawy o pracownikach samorządowych stwierdza, iż ustawodawca dostrzega znaczenie jakości kadr nie tylko w jednostkach samorządu terytorialnego ale w ogóle w administracji publicznej. Przejawia się to m.in. w nałożeniu obowiązku stałego podnoszenia umiejętności i kwalifikacji zawodowych przez pracowników samorządowych i zabezpieczeniu na ten cel odpowiednich środków w planach finansowych przez zarządzających tymi jednostkami (m.in. s.335, 336, 337). Habilitant w oparciu o

przeprowadzone badania empiryczne, do których odwołuje się w monografii, zauważa braki w zakresie zarządzania kadrami w gminach i formułuje propozycję klarownego wyodrębnienia w doktrynie prawa administracyjnego miejsca dla systemu zarządzania humanistycznego (s.341).

W pracy zabrakło mi jednak głębszych rozważań teoretycznych na temat podstaw i zasad zatrudniania pracowników samorządowych oraz w ogóle bliższego odniesienia się do aspektów prawa urzędniczego w tym zakresie. Taka analiza uczyniłaby zapewne rozważania wartościowszymi. Obszar badawczy Habilitanta koncentruje się co prawda na stronie administracyjnoprawnej analizowanych zagadnień, a zdaję sobie sprawę również z pewnych ograniczeń, zwłaszcza ilościowych co do objętości monografii i wynikającej m.in. z tego konieczności zawężenia prowadzonej analizy, zwłaszcza przy takiej interdyscyplinarności i szerokości podjętego problemu badawczego, jednak osobiście odczuwam w tym zakresie pewien niedosyt. Uważam, że po lekturze monografii nie sposób nie odnieść wrażenia, że Autor nieco „spłycił” analizę zagadnień związanych z pracownikami samorządowymi. Wydaje się ona w tym zakresie zbyt uproszczona. Pewien zarzut niejako również w tym zakresie można sformułować co do zebranej i przeanalizowanej literatury przedmiotu. Praca naukowa na tym poziomie powinna wyraźnie uwzględniać najnowsze osiągnięcia nauki prawa w zakresie w jakim prowadzona jest analiza jak również takie osiągnięcia nauki, które mają zasadnicze (wręcz źródłowe) znaczenie dla posługiwania się pewnymi konstrukcjami instytucjonalnymi i pojęciowymi w danym zakresie. W przypadku niniejszej monografii tym zakresem będzie nie tylko prawo administracyjne ale również prawo pracy, gdyż na kanwie również tej gałęzi prawa Habilitant formułuje określone wnioski, zwłaszcza odnośnie pracowników samorządowych. Uwzględnienie szerszego dorobku doktryny prawa pracy na pewno dodałoby wartości ocenianej monografii, zwłaszcza, że

kwestia pracowników samorządowych nie ma marginalnego znaczenia dla niniejszej pracy naukowej.

Pomimo powyższych uwag krytycznych, całość pracy należy ocenić pozytywnie. Habilitant prawidłowo przeprowadził analizę poszczególnych zagadnień prawnych z uwzględnieniem poglądów doktryny (zwłaszcza prawa administracyjnego) oraz stanowiska prezentowanego w orzecznictwie Sądu Najwyższego i Trybunału Konstytucyjnego. Należy również podkreślić, iż Habilitant posługuje się w sposób prawidłowy terminologią z zakresu prawa administracyjnego. Ponadto, zwraca uwagę fakt, iż przy wykorzystaniu literatury przedmiotu, sięgają on również do publikacji obcojęzycznych, co zasługuje na podkreślenie.

Od strony formalnej publikacja jest zasadniczo poprawna. Zdarzają się jedynie sporadyczne błędy językowe (np. s. 63, 113).

Uważam, że przedstawioną do oceny monografię można uznać za „osiągnięcie naukowe lub artystyczne, uzyskane po otrzymaniu stopnia doktora, stanowiące znaczny wkład autora w rozwój określonej dyscypliny naukowej”, w myśl art. 16 ust. 2 ustawy z 14 marca 2003 r. o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki.

4. Ocena aktywności naukowej

Aktywność naukowa Habilitanta po uzyskaniu stopnia naukowego doktora jest różnorodna. Odnosi się m.in. do zagadnień kontroli i audytu w administracji publicznej, zagadnień dotyczących samorządu terytorialnego, ochrony środowiska, zarządzania kadrami w administracji publicznej, zagospodarowania przestrzennego, funduszy unijnych, elektronicznej administracji publicznej, informacji publicznej. Publikacje te cechuje wysoka jakość i istotny walor naukowy. Ukazały się w renomowanych czasopismach

naukowych. Na uwagę zasługuje także to, iż Habilitant publikuje również w języku obcym w Polsce i zagranicą. Na działalność naukową Habilitanta po uzyskaniu stopnia naukowego doktora składa się ponad 80 publikacji (według wykazu Habilitanta). Oscylują one głównie wokół zagadnień z zakresu prawa administracyjnego. Na jednoznacznie pozytywną ocenę zasługuje udział Habilitanta w licznych konferencjach naukowych. Brał on udział w ponad 60 konferencjach naukowych (według wykazu Habilitanta) i zwykle był to czynny udział.

Również pozytywnie należy ocenić dorobek dydaktyczny i organizacyjny Habilitanta. Pełnił on funkcję opiekuna naukowego studentów na kierunku Administracja, funkcję zastępcy kierownika Katedry Prawa Administracyjnego i Nauki o Administracji, był członkiem Komisji Programowej na kierunku Administracja na WPIA UWM w Olsztynie.

Pan dr Paweł Romaniuk był także nagradzany za swoją aktywność naukowo-dydaktyczną. Otrzymał za to nagrodę indywidualną Rektora UWM w Olsztynie w 2015 r., a w 2018 r. Dziekan i Rada Wydziału Prawa i Administracji UWM wyróżnili go za udział w projekcie *Propedeutyka prawa w liceach województwa warmińsko – mazurskiego*.

Wobec powyższego należy stwierdzić, iż Habilitant wykazuje się istotną aktywnością naukową.

Konkluzja

W konkluzji stwierdzam, iż Pan dr Paweł Romaniuk spełnia wymogi określone w art. 16 ustawy z 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki w zw. z art. 179 ustawy z 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym

i nauce i tym samym spełnia przesłanki konieczne do uzyskania stopnia naukowego doktora habilitowanego.

Wobec powyższego, wnoszę o dopuszczenie Pana dr. Pawła Romaniuka do dalszych etapów postępowania habilitacyjnego w zakresie prawa.

dr hab. Małgorzata Czuryk, prof. UWM

